This is a level 3 Research Aid
first edited by Wiebe Reints as original_author on 2024-08-22
last edited by Wiebe Reints as original_author on 2024-08-22

Wereldmuseum Rotterdam

Abstract

Het Wereldmuseum Rotterdam werd in 1885 opgericht door de Gemeente Rotterdam als het Museum voor Land- en Volkenkunde. Het museum bezit een ruime collectie objecten uit Azië, Oceanië, Afrika en Amerika die in de 19e eeuw is samengesteld door leden van de Rotterdamse Yachtvereniging.

Beschrijving

Het huidige Wereldmuseum Rotterdam is ontstaan uit de in 1851 opgerichte Yachtvereniging, die aan de Willemskade in Rotterdam gevestigd was. Leden schonken allerhande voorwerpen aan de vereniging, zoals scheepsmodellen, maar ook etnografische objecten. Zodoende werd in 1873 het Maritiem Museum Prins Hendrik opgericht, genoemd naar de voorzitter van de Yachtvereniging. Toen Prins Hendrik in 1879 overleed en de Yachtvereniging in 1880 ophield te bestaan, besloot de gemeente Rotterdam in 1883 het gebouw aan de Willemskade over te nemen en aldaar een volkenkundig museum te stichten. De behoefte voor een dergelijk museum kwam voort uit onder meer de Nederlandse overzeese handelscontacten, de opkomende volkenkundige wetenschappen en toenemend missie- en zendingswerk in de Nederlandse koloniale gebieden. In 1885 werd ook de collectie van het voormalig Maritiem Museum Prins Hendrik over genomen, waarna op 1 mei van dat jaar het nieuwe museum zijn deuren opende.

De collectie van het Museum voor Land- en Volkenkunde bestond in eerste instantie uit allerhande schenkingen van onder andere zeelieden, handelaren en militairen. De schenking van de collectie Javaanse gebatikte doeken en andersoortige voorwerpen aan het eind van de negentiende eeuw door Elie van Rijckevorsel, die later ook in de Raad van Advies van het museum plaatsnam, diende als aanmoediging aan de gemeente Rotterdam om een etnografisch museum te stichten. Vanaf het begin van de twintigste eeuw werd er onder de notie van de antropologie gestructureerder verzameld, door onder andere het organiseren van verzamelreizen. Hierbij was er veel aandacht voor de culturen op Nieuw Guinea.

Pas in 1961 gingen het Museum voor Volkenkunde en het Maritiem Museum Prins Hendrik los van elkaar verder. Ook vandaag de dag zijn dit nog steeds aparte musea van de gemeente Rotterdam, maar sinds de jaren 1980 worden de collecties van beider musea wel opgeslagen in hetzelfde depot. Sinds mei 2017 is het Wereldmuseum Rotterdam een nauwe samenwerking aangegaan met de stichting Nationaal Museum van Wereldculturen (NMVW). De collectie is overigens nog altijd het bezit van de gemeente Rotterdam. Sinds 2023 gaan alle musea binnen het NMVW verder onder de naam Wereldmuseum. De naam van het museum in de havenstad werd zodoende gespecificeerd tot Wereldmuseum Rotterdam.

[image] *Het huidige Wereldmuseum Rotterdam, 2024 (Andy Li)*

Herkomstonderzoek

De collectie van het Wereldmuseum Rotterdam is toegankelijk via de DataHub en de

collectiewebsite van het Wereldmuseum, de collectie van het Wereldmuseum is te herkennen aan het kenmerk 'WM'. Specifieke vragen met betrekking tot de collectie van het Wereldmuseum Rotterdam kunnen gesteld worden via collectieinfo@wereldmuseum.nl.

De archieven van het Wereldmuseum Rotterdam bevinden zich in het Rotterdamse stadsarchief. Let hierbij op dat het archief in twee delen is opgesplitst, een archief van 1883 tot 1960 en een archief van 1961 tot en met 1990. Beide archieven zijn op een soortgelijke manier opgebouwd. Archiefstukken met betrekking tot de collectievorming kunnen in beide toegangen gevonden worden onder de kop 'Collectievorming en beheer' in de rubriek 'Taken'.

De fotocollectie van het Wereldmuseum Rotterdam is in 2008 overgedragen aan het Nederlands Fotomuseum. De fotocollectie van het Wereldmuseum Rotterdam is vindbaar door binnen de collectie database van het Nederlands Fotomuseum te zoeken op 'WMR*'.

Related Aids

- *see also: Bronnen*
- *see also: De handel in objecten uit een koloniale context*
- *see also: Leger- en marinepersoneel in gekoloniseerde gebieden*
- *see also: Wetenschappelijk onderzoek in gekoloniseerde gebieden*
- *see also: Wereldmuseum Leiden*
- *see also: Wereldmuseum Amsterdam*
- *see also: Wereldmuseum Berg en Dal*
- *see also: Internationale Koloniale en Uitvoerhandel Tentoonstelling*
- *see also: Natuurhistorisch en Volkenkundig Museum Oudenbosch*

Primary sources

Archief:

> NL-RtSA, 563 Archief van het Museum voor Land- en Volkenkunde en Maritiem Museum Prins Hendrik te Rotterdam
> https://hdl.handle.net/21.12133/C5532B05532547EB975A5FDCC489E105
> *Archief van het Museum voor Land- en Volkenkunde. Dit archief loopt tot 1960 omdat vanaf dat moment de organisaties van het Museum voor Land- en Volkenkunde en het Maritiem Museum Prins Hendrik los van elkaar verder gingen. Onder de inventarisnummers 282 tot en met 302 zijn archiefstukken te vinden met betrekking tot de collectievorming.*

Archief:

> NL-RtSA, 1407 Archief van het Museum voor (Land- en) Volkenkunde te Rotterdam
> https://hdl.handle.net/21.12133/D93AA4DF253A4F2B85ABDE76E164DE67
> *Archief van het Museum voor Land- en Volkenkunde. Dit archief loopt vanaf 1961 omdat vanaf dat moment de organisaties van het Museum voor Land- en Volkenkunde en het Maritiem Museum Prins Hendrik los van elkaar verder gingen. Onder de inventarisnummers 147 tot en met 177 zijn archiefstukken te vinden met betrekking tot de collectievorming.*

Secondary sources

Boek:

> Faber, Paul, Liane van der Linden en René Wassing. Schatten van het Museum voor Volkenkunde Rotterdam. Meulenhoff/Landshoff: Amsterdam, 1987. https://search.worldcat.org/title/905426025, ISBN 9789029080941, WorldCat 905426025
> *Boek, en tevens catalogus, ter ere van de tentoonstelling Schatten van het Museum voor Volkenkunde Rotterdam. Bevat een korte geschiedenis van het museum en een uitgebreide beschrijving van collecties uit verschillende werelddelen.*

Website:

> Geschiedenis Wereldmuseum. Van Yachtclub naar volkenkundig museum https://rotterdam.wereldmuseum.nl/nl/over-wereldmuseum-rotterdam/geschiedenis-wereldmuseum
> *Website van het Wereldmuseum met een korte geschiedenis van het museum in Rotterdam.*

Relevant Data

TO BE FILLED